

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 maja 2025 r. powód P. J. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej S.P. – Dyrektora (...) we W. kwoty:

- 795,00 zł tytułem wyrównania uposażenia za miesiąc styczeń 2023 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 27 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty;
- 618,00 zł tytułem wyrównania uposażenia za miesiąc luty 2023 r. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 24 lutego 2023 r. do dnia zapłaty;
- 4.772,00 zł tytułem wyrównania odprawy emerytalnej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 24 lutego 2023 r. do dnia zapłaty.

Nadto, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania.

Uzasadniając pozew powód wskazał, że był funkcjonariuszem (...), następnie przekształconej w (...), zaś jego łączny okres wysługi w służbie wyniósł 23 lata 5 miesięcy i 9 dni. Kolejno podniósł, że w dniu 12 października 2022 r. złożył na piśmie do Dyrektora (...) we W. prośbę o zwolnienie ze służby na podstawie art. 179 ust. 1 pkt 10 ustawy o KAS z uwagi na brak możliwości rozwoju i poczucie wypalenia zawodowego. Powód wyjaśnił, że składając wniosek o zwolnienie i otrzymując stosowną decyzję nie śledził spraw legislacyjnych związanych z ustawą o budżecie na rok 2023, w której art. 41 ust. 2 przewidziano, że kwota bazowa dla funkcjonariuszy służb mundurowych i żołnierzy zawodowych na okres styczeń – luty 2023 była na poziomie kwoty bazowej wskazanej w ustawie budżetowej na rok 2022. W ust. 3 ww. przepisu przewidziano mechanizm rekompensaty za zaniżoną kwotę bazową dla funkcjonariuszy i żołnierzy zawodowych, których uposażenie wypłacane od 1 marca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. podlegało każdorazowemu zwiększeniu o 1/5 kwoty różnicy pomiędzy uposażeniem w dotychczasowej oraz w nowej wysokości. Z ww. mechanizmu nie mogli skorzystać funkcjonariusze odchodzący ze służby w miesiącach styczniu i lutym 2023 r., nawet jeżeli przepracowali je w pełni. Powyższe wpłynęło na otrzymanie przez nich zaniżonych emerytur w stosunku do funkcjonariuszy odchodzących ze służby w okresie od 1 marca do 31 grudnia 2023 r. Ta sytuacja dotyczy również powoda. Powód wskazał, że nie otrzymał wyrównania uposażenia za okres styczeń – luty 2023 r., co przełożyło się także na wysokość odprawy emerytalnej obliczanej według uposażenia. Wskazał, iż w związku z powyższym czuje się nierówno i niesprawiedliwie potraktowany przez stronę pozwaną oraz Państwo Polskie, które przyjęło takie przepisy. Podał, iż jego ocenie przedmiotowe przepisy są niezgodne z Konstytucją RP – naruszają zasadę równości, zasadę

demokratycznego państwa prawa i zasadę swobodnego dostępu do służby w aspekcie prawa do swobodnego z niej odejścia. Powód wskazał, że nie istniała obiektywnie żadna wyjątkowa okoliczność, by osoby odchodzące na emeryturę tylko w pierwszych dwóch miesiącach 2023 r. potraktować inaczej niż resztę (poprzez brak waloryzacji uposażenia). Dodatkowo, bez żadnego powodu i uzasadnionej przyczyny został on potraktowany nierówno na tle innych funkcjonariuszy. Wskazał ponadto, że kiedy podejmował decyzję o odejściu ze służby przepisy ustawy o budżecie nie były jeszcze przyjęte i nie mógł on spodziewać się takich zapisów. W jego ocenie ustawodawca nie powinien sztucznie sterować sferą motywacyjną funkcjonariuszy poprzez sprawy finansowe, zwłaszcza konstruując przepisy tak, że nie różnicują one sytuacji indywidualnej i nie biorą pod uwagę braku możliwości kontynuacji służby przez niektórych funkcjonariuszy, co narusza art. 60 Konstytucji RP. Ponadto, zdaniem powoda, ustawodawca nie mógł dokonywać zmian wysokości uposażenia (kwot bazowych) w ustawie o budżecie i w tej sytuacji należy stosować ustawę budżetową. Powód wskazał przy tym, że powyższe było potwierdzane przez sądy powszechne rozpatrujące sprawy sędziów i prokuratorów o zapłatę wynagrodzenia, którym ustawodawca również próbował ingerować w wysokość uposażeń i kwoty bazowe.

W piśmie procesowym z dnia 17 czerwca 2025 r. powód, uzupełniając braki formalne pozwu, wskazał, że prawidłowym oznaczeniem strony pozwanej jest S.P. (...) we W.

Odpowiadając na pozew, w piśmie procesowym z dnia 10 lipca 2025 r., strona pozwana S.P. (...) we W., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wniosła o sprawdzenie wartości przedmiotu sporu i określenie jej na kwotę 4.780,00 zł. W dalszej kolejności strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana wskazała, że kwestionuje wszelkie żądania powoda zawarte w pozwie, jako niemające uzasadnionych podstaw prawnych. Pozwana wskazała, iż potwierdza, że powód był wieloletnim funkcjonariuszem (...), a następnie (...). W dniu 12 października 2022 r. powód złożył wniosek o zwolnienie ze służby. Decyzja o zwolnieniu ze służby powoda została wydana 9 listopada 2022 r. Powód został zwolniony ze służby z dniem 23 lutego 2023 r. Za styczeń i luty 2023 r. powodowi wypłacono uposażenie przyjmując kwotę bazową wynikającą z ustawy budżetowej na rok 2022. Ponadto,

w związku z przejściem na emeryturę i zwolnieniem ze służby powodowi wypłacono także jednorazową odprawę w wysokości sześciomiesięcznego uposażenia. Uposażenie za styczeń i luty 2023 r. oraz odprawa emerytalna zostały naliczone i wypłacone zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Strona pozwana wskazała, że podstawę prawną wypłaty uposażenia powodowi za styczeń i luty 2023 r. stanowiły przepisy art. 41 ust. 2 ustawy o budżetowej oraz art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. e) ustawy budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2022 r. Tym samym, skoro do wyliczenia uposażenia powoda za styczeń i luty 2023 r. przyjęto kwotę bazową z ustawy budżetowej na rok 2022, to sporne uposażenie zostało naliczone oraz wypłacone w prawidłowej wysokości, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W konsekwencji, w prawidłowej wysokości wypłacono powodowi także odprawę emerytalną. Strona pozwana podała, że w stosunku do powoda nie może znaleźć zastosowania art. 41 ust. 3 ustawy o budżetowej na rok 2023, albowiem wprowadził on podwyżkę uposażeń dla wszystkich funkcjonariuszy pozostających w służbie po dniu 1 marca 2023 r., podczas gdy powód utracił status funkcjonariusza z dniem 23 lutego 2023 r. na mocy decyzji o zwolnieniu ze służby. Nie można zgodzić się z subiektywnym przekonaniem powoda, że został nierówno potraktowany przez pozwanego przy wypłacie uposażenia za styczeń i luty 2023 r. w stosunku do funkcjonariuszy, którzy byli w służbie na dzień 1 marca 2023 r., bowiem regulacje art. 41 ustawy o budżetowej nie mają charakteru dyskryminującego oraz nie naruszają konstytucyjnej zasady równości. Strona pozwana powołując się na orzecznictwo sądów administracyjnych wskazała, że są dwie kategorie funkcjonariuszy – ci, którzy odeszli ze służby na początku 2023 r. oraz ci, którzy pozostali w służbie. Ze względu na te okoliczności obie kategorie, w kontekście konstytucyjnej zasady równości wobec prawa, nie charakteryzują się w równym stopniu określonymi cechami, co uzasadnia traktowanie ich w różny sposób. Dalej strona pozwana podała, że nie miała możliwości pominięcia przepisów ustawy o budżetowej i przyznania wyższego uposażenia powodowi oraz że działała na podstawie i w granicach prawa. Zdaniem pozwanej, powód kończąc służbę z dniem 23 lutego 2023 r. i otrzymując następnie świadczenie emerytalne skorzystał z waloryzacji przewidzianej dla grupy byłych funkcjonariuszy w związku z uzyskaniem statusu emeryta lub rencisty na zasadach wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw.

W piśmie procesowym z dnia 18 lipca 2025 r. powód wskazał, że podtrzymuje swoje stanowisko i podał, że wyliczona przez stronę pozwaną hipotetyczna kwota może być inna od tej wskazanej w jego wezwaniu, gdyż nie posiada szczegółowych danych do ich wyliczeń.

Na rozprawie w dniu 31 października 2025 r. powód wskazał, że modyfikuje swoje żądanie i domaga się zasądzenia na jego rzecz kwot zgodnych z wyliczeniami strony pozwanej, w pozostałym zakresie cofając pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. **Strona pozwana** natomiast podtrzymała swoje stanowisko w sprawie w całości.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód P. J. od dnia 20 marca 1990 r. do dnia 28 lutego 2017 r. pełnił służbę w (...) we W., zaś od dnia 1 marca 2017 r. do dnia 23 lutego 2023 r. w (...) we W., ostatnio na stanowisku eksperta (...) w stopniu (...).

Dowód: świadcstwo służby z dn. 23.02.2023 r. w aktach osobowych powoda;
 przesłuchanie powoda P. J. na rozprawie w dn. 31.10.2025 r., protokół skrócony,
 k. (...) oraz e-protokół rozprawy, k. (...).

W dniu 12 października 2022 r. powód pismem skierowanym do Dyrektora (...) we W. wniósł na podstawie art. 179 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 16 listopada 2017 r. o Krajowej Administracji Skarbowej o zwolnienie go ze służby z dniem 23 lutego 2023 r. w związku z przejściem na emeryturę. Uzasadniając przedmiotowy wniosek powód wskazał, że ubiega się o emeryturę, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Powód nie był zainteresowany dalszym pozostawaniem w służbie z uwagi na wcześniejszy przebieg służby, w szczególności pomijanie go przy awansach oraz podejście strony pozwanej do jego osoby.

Dowód: wniosek powoda o zwolnienie ze służby z dn. 12.10.2022 r., k. (...) oraz w
 aktach osobowych powoda;
 przesłuchanie powoda P. J. na rozprawie w dn. 31.10.2025 r., protokół skrócony,
 k. (...) oraz e-protokół rozprawy, k. (...).

Na podstawie decyzji Dyrektora (...) z dnia 9 listopada 2022 r., znak: (...) powód został zwolniony ze służby z dniem 23 lutego 2023 r.

Dowód: decyzja Dyrektora (...) z dn. 9.11.2022 r., k. (...) oraz w aktach osobowych powoda.

Decyzję o przejściu na emeryturę powód podjął między rokiem 2020 a 2021. Kierownik referatu, w którym pracował powód wiedział o jego planach złożenia wniosku o zwolnienie ze służby w związku z przejściem na emeryturę około 2 – 3 miesiąca przed faktycznym złożeniem przez powoda wniosku w tym przedmiocie. Kiedy powód podejmował decyzję o złożeniu wniosku o zwolnienie ze służby w związku z przejściem na emeryturę nie wiedział o planach ustawodawcy w zakresie wprowadzenia art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023, ani o tym, że przepis ten może wpłynąć na wysokość jego uposażenia. O tym, że przedmiotowy przepis będzie wprowadzony powód dowiedział się w okolicach Świąt Bożego Narodzenia w 2022 r., a więc już po otrzymaniu decyzji o zwolnieniu go ze służby.

Dowód: przesłuchanie powoda P. J. na rozprawie w dn. 31.10.2025 r., protokół skrócony, k. (...) oraz e-protokół rozprawy, k. (...).

Za styczeń i luty 2023 r. powodowi wyliczono i wypłacono uposażenie przyjmując kwotę bazową wynikającą z ustawy budżetowej na rok 2022. Ponadto, w związku z przejściem na emeryturę i zwolnieniem ze służby powodowi wypłacono także jednorazową odprawę w wysokości sześciomiesięcznego uposażenia, na której wysokość wpłynęła ww. okoliczność, a mianowicie, że za styczeń i luty 2023 r. powodowi wyliczono i wypłacono uposażenie przyjmując kwotę bazową wynikającą z ustawy budżetowej na rok 2022.

Dowód: pismo z dn. 9.11.2022 r. w sprawie wypłacenia powodowi jednorazowej odprawy w związku z przejściem na emeryturę i zwolnieniem ze służby w aktach osobowych powoda.

Pismem z dnia 1 kwietnia 2025 r. powód wezwał stronę pozwaną o wyrównanie uposażenia za miesiące styczeń 2023 r. w kwocie 795,37 zł brutto oraz luty 2023 r. w kwocie 617,93 zł brutto, wskazując, iż do wypłaty jego uposażenia za wskazane okresy posłużono się kwotami bazowymi z ustawy budżetowej z 2022 r., zamiast z roku 2023. Powód wskazał, iż w jego ocenie art.41 ust. 2 ustawy o budżetowej na rok 2023 stoi w jaskrawej sprzeczności z

konstytucyjną zasadą równości i wobec nierównego potraktowania jego osoby i niezasadnego zaniżenia jego uposażenia wnosi o wypłatę wyrównania.

Odpowiadając na powyższe wezwanie do zapłaty, strona pozwana w piśmie z dnia 16 kwietnia 2025 r. wskazała, że żądanie powoda nie jest uzasadnione, albowiem uposażenie za styczeń i luty 2023 r. zostało naliczone i wypłacone zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, które obowiązywały wszystkich funkcjonariuszy (...) pełniących służbę w okresie styczeń – luty 2023 r.

Dowód: wezwanie do zapłaty z dn. 1.04.2023 r., k. (...);
odpowiedź strony pozwanej na wezwanie do zapłaty datowana na 16.04.2023 r., k. (...).

Na podstawie decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 kwietnia 2023 r. powodowi od dnia 24 lutego 2023 r., tj. od następnego dnia po zwolnieniu ze służby ustalono prawo do emerytury i jej wysokości.

Dowód: decyzja Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z dn. 26.04.2023, k. (...).

Zgodnie z obowiązującym u strony pozwanej w okresie służby powoda Regulaminem pracy, wynagrodzenie/uposażenie za pracę wypłacane jest pracownikowi co miesiąc z dołu, w dniu 26 każdego miesiąca, z wyjątkiem grudnia, w którym wynagrodzenie/uposażenie wypłacane jest w dniu 23-go. W przypadku, gdy dzień 26 lub 23 przypada w dniu wolnym od pracy, wynagrodzenie/uposażenie wypłacane jest w poprzedzającym dniu roboczym. Za dzień wypłaty wynagrodzenia/uposażenia przyjmuje się przekazanie środków z rachunku bankowego I. (§ 43 ust. 1). Zmienne składniki wynagrodzenia za pracę wypłaca się do 10-go dnia następnego miesiąca kalendarzowego, za który jest wypłacany. Funkcjonariuszom zmienne dodatki uposażenia wypłaca się do 26 dnia następnego miesiąca kalendarzowego, za który jest wypłacany (§ 43 ust. 2).

Dowód: Regulamin pracy obowiązujący u strony pozwanej, k. (...).

Hipotetyczna różnica pomiędzy uposażeniem wypłaconym powodowi i wyliczonym w oparciu o kwotę bazową za rok 2022 a uposażeniem wyliczonym w oparciu o kwotę bazową za rok 2023 wynosi:

- za styczeń 2023 r. – 615,45 zł;
- za luty 2023 r. – 471,85 zł.

Hipotetyczna różnica pomiędzy odprawą emerytalną powoda wyliczoną w oparciu o kwotę bazową za rok 2023 a kwotą bazową za rok 2022 r. wynosi 3.692,70 zł.

Dowód: zaświadczenie z dn. 7.07.2025 r., k. (...).

Wysokość uposażenia powoda liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy na dzień zwolnienia ze służby wynosi 8.075,46 zł brutto.

Dowód: zaświadczenie z dn. 7.07.2025 r., k. (...).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej większości. Jednocześnie, w zakresie, w którym powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, postępowanie podlegało umorzeniu.

Stan faktyczny sprawy pozostawał w istocie bezsporny i ustalony został na podstawie powołanych powyżej dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony oraz znajdujących się w aktach osobowych powoda. Żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów ani prawdziwości zawartych w nich treści. Sąd również nie znalazł podstaw, by odmówić im przymiotu wiarygodności. Sąd ustalając stan faktyczny oparł się również na dowodzie z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda, który to dowód Sąd uznał w całości za wiarygodny i korespondujący z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Powód na gruncie niniejszego postępowania domagał się ostatecznie zasądzenia na jego rzecz tytułem wyrównania uposażenia za styczeń i luty 2023 r. oraz wyrównania odprawy emerytalnej kwot wynikających z hipotetycznych wyliczeń strony pozwanej przedłożonych do odpowiedzi na pozew (łącznie 4.780,00 zł) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od poszczególnych kwot żądanych z poszczególnych tytułów w sposób wskazany w pozwie. W pozostałym zakresie, zgadzając się z wyliczeniami strony pozwanej, powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. Strona pozwana natomiast wносиła o oddalenie powództwa w całości.

Dokonując niezbędnych rozważań teoretycznych w sprawie należy w pierwszej kolejności wskazać, że prawo funkcjonariusza (...) do uposażenia reguluje art. 223 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U.2025.1131 t.j. z dnia 2025.08.18, dalej jako ustawa o KAS). Zgodnie z treścią przedmiotowego przepisu, prawo do

uposażenia powstaje z dniem mianowania funkcjonariusza do służby (ust. 1). Z tytułu pełnienia służby funkcjonariusz otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie (ust. 2). Przeciętne uposażenie funkcjonariusza stanowi wielokrotność kwoty bazowej. Wysokość kwoty bazowej ustalonej według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa (ust. 3). Przez przeciętne uposażenie, o którym mowa w ust. 3, rozumie się uposażenie wraz z 1/12 równowartości nagrody rocznej (ust. 4). Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, kierując się szczególnymi zadaniami, jakie wykonują funkcjonariusze (ust. 5). Jednocześnie, w świetle art. 224 ustawy o KAS, uposażenie funkcjonariusza składa się z uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia.

Wielokrotność kwoty bazowej to tzw. mnożnik, który jest wyrażony liczbowo. Przez liczbę tę mnożona jest kwota bazowa określana w corocznej ustawie budżetowej. Iloczyn tego działania daje wielokrotność kwoty bazowej, która wraz z 1/12 nagrody rocznej stanowi przeciętne miesięczne uposażenie funkcjonariusza, gdyż zgodnie z art. 227 ustawy o KAS uposażenie jest wypłacane miesięcznie. Wielokrotność kwoty bazowej służącej do ustalenia wysokości uposażenia funkcjonariuszy jest obecnie określona w rozporządzeniu Rady Ministrów z 29.08.2023 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy (...) (Dz.U. poz. 1871) (tak: R. Bucholski [w:] Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej. Komentarz, red. A. Melezini, K. Teszner, Warszawa 2024, art. 223).

Kolejno należy wskazać, że od powyższego mechanizmu ustawodawca odstąpił w miesiącach styczeń i luty 2023 r. na podstawie art. 41 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz.U.2022.2666 z dnia 2022.12.19; dalej jako ustawa okołobudżetowa na rok 2023 r.), która to ustawa obowiązywała do 31 grudnia 2023 r. Zgodnie z ust. 1 przedmiotowego przepisu, kwoty bazowe ustalone w ustawie budżetowej na rok 2023 dla żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy (...) stosowano do obliczenia ich uposażeń w okresie od dnia 1 marca 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. W świetle zaś ust. 2 ww. przepisu, do obliczenia uposażeń żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy (...) należnych od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 28 lutego 2023 r. stosowano kwoty bazowe ustalone w ustawie budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270). Jak natomiast stanowił art. 43 ust. 3, uposażenie żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy (...) wypłacane w okresie od dnia 1 marca 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r. podlegało każdorazowemu zwiększeniu o 1/5 kwoty różnicy pomiędzy uposażeniem należnym na dzień 1 marca 2023 r. obliczonym na podstawie kwoty bazowej ustalonej w ustawie budżetowej na rok 2023 odpowiednio dla żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz

funkcjonariuszy (...) a uposażeniem należnym na dzień 1 stycznia 2023 r. obliczonym zgodnie z ust. 2. Jednocześnie, zgodnie z ust. 4 i 5 omawianego przepisu, do podwyższenia uposażeń żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy (...) nie stosowało się przepisu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Podwyższenie uposażeń żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy oraz funkcjonariuszy (...), wraz ze zwiększeniem, o którym mowa w ust. 3, nastąpiło w ciągu 3 miesięcy po dniu ogłoszenia ustawy budżetowej na rok 2023, z wyrównaniem od dnia 1 marca 2023 r.

W uzasadnieniu projektu ustawy o budżecie na rok 2023 wskazano, że powyższa regulacja miała na celu wprowadzenie mechanizmu zachęcającego do pozostawania w służbie czynnej żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy i funkcjonariuszy (...). Tym samym, zaproponowano, aby w roku 2023 wzrost uposażeń obejmował wyłącznie żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy pozostających w służbie na dzień 1 marca 2023 r. (tak: uzasadnienie Rządowego projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023; Druk nr 2654).

Wprowadzenie ww. mechanizmu spowodowało, że do ustalenia uposażenia funkcjonariuszy (...) za miesiące styczeń i luty 2023 r., którzy po lutym 2023 r. nie pozostawali już w służbie, stosowano kwotę bazową wynikającą z art. 9 ust.1 pkt 2) lit. 3 ustawy budżetowej z dnia 17 grudnia 2021 r. na rok 2022, tj. kwotę 1 803,16 zł, zamiast kwoty bazowej wynikającej z art. 9 ust.1 pkt 2) lit. 3 ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r., tj. kwoty 1 943,81 zł oraz nie wyrównano im wynikającej z powyższego różnicy na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o budżecie na rok 2023.

Mając powyższe na względzie, podstawę prawną ustalenia uposażenia powoda za miesiące styczeń i luty 2023 r., a w konsekwencji również wypłaconej mu w związku z odejściem na emeryturę odprawy emerytalnej, stanowiły przytoczone wyżej przepisy art. 41 ust. 2 ustawy o budżecie na rok 2023 oraz art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. e) ustawy budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2022 r., zamiast przepisy art. 223 ustawy o KAS oraz art. 9 ust.1 pkt 2) lit. 3 ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.

Formalnie powód jako funkcjonariusz (...) zwolniony ze służby w związku z przejściem na emeryturę z dniem 23 lutego 2023 r. spełniał wszystkie przesłanki do zastosowania względem niego art. 41 ust. 2 ustawy o budżecie na rok 2023 oraz art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. e) ustawy budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2022 r. Należało jednak zbadać, czy powyższe przepisy są zgodne z Konstytucją.

Co prawda zagadnienie możliwości kwestionowania przez sądy powszechne regulacji sprzecznych z Konstytucją było przedmiotem wieloletnich sporów, jednak powyższe nie prowadzi do wniosku, że brak jest uprawnienia sądu do oceny, w kontekście zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, norm ustanowionych w ustawie o budżecie na rok 2023. Aktualnie w doktrynie i orzecznictwie nie ma bowiem zasadniczo wątpliwości co do tego, że sąd powszechny może odmówić zastosowania określonego przepisu, jeśli uzna go za niezgodny z Konstytucją. Zwraca się przy tym uwagę, że orzekanie o zgodności ustaw z Konstytucją (art. 188 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) nie jest tożsame z oceną konstytucyjności przepisu mającego zastosowanie w konkretnej sprawie przez sąd orzekający. Odmowa zastosowania przepisu ustawy uznanego przez sąd za sprzeczny z Konstytucją nie narusza zatem kompetencji Trybunału Konstytucyjnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2001 r., III ZP 12/01, OSNAPiUS 2002 Nr 2, poz. 34 z glosą częściowo krytyczną B. Nity, Przegląd Sądowy Nr 5, poz. 153). W uchwale o sygn. III ZP 12/01 Sąd Najwyższy stwierdził, że przedmiotem orzekania sądu jest indywidualny stosunek społeczny, a Trybunał Konstytucyjny orzeka o prawie. Wykonując władzę sądowniczą (art. 10 ust. 2 Konstytucji) sąd sprawuje wymiar sprawiedliwości (art. 175 ust. 1 Konstytucji), zaś Trybunał orzekając o zgodności ustaw z Konstytucją, wykonuje bardziej władzę ustawodawczą (ustawodawcy negatywnego) niż sądowniczą (mimo że art. 10 ust. 2 Konstytucji zalicza go do władzy sądowniczej). (uchwała SN z 17 listopada 2022 r., III PZP 2/21, OSNP 2023, nr 3, poz. 25.).

Uznanie więc, że sądy powszechne nie są uprawnione do badania zgodności ustaw z Konstytucją, a w konsekwencji do zajmowania stanowiska w kwestii ich zgodności, jak też niezgodności z ustawą zasadniczą, jest wyraźnie sprzeczne z art. 8 ust. 2 Konstytucji (por. też uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2001 r., III ZP 12/01, OSNAPiUS 2002 Nr 2, poz. 34). Praktyka odmawiania stosowania przez sądy ustaw, które są zdaniem sądów niekonstytucyjne, wynika bowiem z przywoływanej zasady nadrzędności Konstytucji wyrażonej w art. 8 ust. 1 i nakazu bezpośredniego jej stosowania, wyrażonego w art. 8 ust. 2 Konstytucji RP. (uchwała SN z 17 listopada 2022 r., III PZP 2/21, OSNP 2023, nr 3, poz. 25.). Podkreślić przy tym należy, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wywołuje ten skutek, że zakwestionowane przepisy tracą moc z chwilą wskazaną przez Trybunał, podczas gdy stwierdzenie takiej niezgodności przez sąd jest podstawą do odmowy zastosowania zakwestionowanego przepisu w toku rozpoznawania określonej sprawy, pomimo że formalnie przepis ten pozostaje w systemie prawnym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd dokonał oceny konstytucyjności art. 41 ust. 2 ustawy o budżecie na rok 2023, na podstawie którego to przepisu ustalono uposażenie powoda

za miesiące styczeń i luty 2023 r. w oparciu o kwotę bazową wynikającą z ustawy budżetowej na rok 2022, zamiast na rok 2023 i doszedł do przekonania, że powyższa sytuacja, a odnosząca się do niekonstytucyjności przepisów, w przedmiotowej sprawie wystąpiła. Powyższa regulacja jest bowiem niezgodna z art. 2 Konstytucji RP oraz z określonymi w art. 32 zasadą równości wobec prawa i zakazem dyskryminacji.

Uzasadniając powyższe wskazać należy, że z art. 2 Konstytucji RP wywodzi się liczne szczegółowe zasady pochodne, takie jak: zasada sprawiedliwości proceduralnej, zasada ochrony zaufania obywatela do państwa, zasada ochrony praw słusznie nabytych, zasada ochrony interesów w toku, zasada niedziałania prawa wstecz, czy zakaz nadmiernej ingerencji (zob. B. Banaszak: Prawo konstytucyjne, Warszawa 2017, s. 181-193; W. Sokolewicz, M. Zubik, uwagi nr 30-38 do art. 2, w: L. Garlicki, M. Zubik (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. I, Warszawa 2016, s. 127-140 wraz z cytowanym tam orzecznictwem). Jednocześnie, zauważyć trzeba, że w wyroku z 14 czerwca 2000 r., sygn. P 3/00 (OTK ZU nr 5/2000, poz. 138), Trybunał Konstytucyjny, wyjaśniając znaczenie zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, stwierdził, że „jednostka winna mieć możliwość określenia zarówno konsekwencji poszczególnych zachowań i zdarzeń na gruncie obowiązującego w danym momencie stanu prawnego jak też oczekiwać, że prawodawca nie zmieni ich w sposób arbitralny. Bezpieczeństwo prawne jednostki związane z pewnością prawa umożliwia więc przewidywalność działań organów państwa a także prognozowanie działań własnych. W ten sposób urzeczywistniana jest wolność jednostki, która według swoich preferencji układa swoje sprawy i przyjmuje odpowiedzialność za swoje decyzje, a także jej godność, poprzez szacunek porządku prawnego dla jednostki, jako autonomicznej, racjonalnej istoty (Z. Tabor, Teoretyczne problemy legalności, Katowice 1998, s. 65 i n.). Wartości te, przy zmianie prawa, prawodawca narusza wtedy, gdy jego rozstrzygnięcie jest dla jednostki zaskoczeniem, bo w danych okolicznościach nie mogła była go przewidzieć, szczególnie zaś wtedy, gdy przy jego podejmowaniu prawodawca mógł przypuszczać, że gdyby jednostka przewidywała zmianę prawa, byłaby inaczej zadecydowała o swoich sprawach (S. Wronkowska, Zmiany w systemie prawnym, PiP, z. 8/1991, s. 8-9)”.

Zgodnie natomiast z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Z nakazu równego traktowania wynika zakaz wprowadzania różnicowań o nieuzasadnionym charakterze. Każde odstępstwo od zasady równego traktowania powinno znajdować swoje uzasadnienie w odpowiedniej argumentacji natury konstytucyjnej. Z kolei dyskryminacja oznacza nienadające się do zaakceptowania tworzenie różnych norm prawnych dla podmiotów prawa, które

powinny być zaliczone do tej samej klasy (kategorii), albo nierówne traktowanie podobnych podmiotów prawa w indywidualnych przypadkach, gdy zróżnicowanie nie znajduje podstaw w normach prawnych. Co więcej, ingerencja ustawodawcy może jednak nastąpić tylko wówczas, gdy przemawiają za tym szczególnie istotne wartości konstytucyjne.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, iż nie ma wątpliwości, że zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zostały złamane przy wprowadzaniu ustawy, która doprowadziła do obniżenia uposażenia powoda i w konsekwencji należnej mu odprawy emerytalnej. Należy bowiem podkreślić, że powód powinien móc układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań. W tym zakresie zaś wskazać trzeba, że powód podejmując decyzję o złożeniu wniosku o zwolnienie go ze służby w związku z przejściem na emeryturę nie wiedział o planach ustawodawcy w zakresie wprowadzenia art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023, ani o tym, że przepis ten może wpłynąć na wysokość jego uposażenia. O tym, że przedmiotowy przepis będzie wprowadzony powód dowiedział się w okolicach Świąt Bożego Narodzenia w 2022 r., a więc już po otrzymaniu decyzji o zwolnieniu go ze służby.

Jednocześnie należy podkreślić, że wskazywane w uzasadnieniu projektu ustawy okołobudżetowej na rok 2023 intencje ustawodawcy pokazują, że zastosowany tam mechanizm miał na celu zachęcenie do pozostania w służbie. Wynika z tego, że jest on elementem kształtowania polityki kadrowej, a nie stanowi reakcji na żadne wyjątkowe okoliczności, które uzasadniałyby pozbawienie grupy, do której należy powód prawa do waloryzacji.

W tym miejscu podkreślić zatem trzeba, że regulacje epizodyczne, a za taką właśnie regulację należy uznać art. 41 ust. 2 ustawy okołobudżetowej, postrzegane są jako niezależne od innych przepisów, których zakres obowiązywania został precyzyjnie sformułowany. Jak wskazuje się w literaturze, przepisy epizodyczne to takie, które występują rzadko i nieregularnie, w czym wyraża się ich wyjątkowość, i obowiązują przez ściśle określony czas. Wydawane są one z powodu wyjątkowych okoliczności faktycznych, np. epidemii, stanu klęski żywiołowej czy stanu wyjątkowego. Jest to zatem uregulowanie życia społecznego w warunkach anormalnych, a więc przepisami epizodycznymi nie powinno się regulować życia społecznego w warunkach codziennych. W przeciwnym wypadku zaufanie obywatela do państwa i prawa mogłoby zostać zakwestionowane.

Ustawodawca w ww. epizodycznej regulacji odszedł od ukształtowanych jednolitych zasad ustalania płac konkretnej grupy, wykluczając z nieznanymi przyczyn osoby decydujące

się na zamrożenie aktywności zawodowej, które przez dwa miesiące 2023 r. świadczyły identyczną pracę. Należy przy tym podkreślić, że nie sposób uznać, aby wprowadzony ustawą o budżecie przepis art. 41 ust. 2 miał w istocie wprowadzić mechanizm zachęcający kogokolwiek do pozostawania w służbie czynnej, skoro ustawa ta została uchwalona w dniu 1 grudnia 2022 r., a więc już w dniu, kiedy *de facto* każdy funkcjonariusz (...) chcący odejść na emeryturę miał złożony stosowny wniosek o zwolnienie ze służby i zapadła względem niego decyzja o zwolnieniu ze służby. Zaznaczyć bowiem trzeba, że zgodnie z art. 183 ust. 1 pkt 2 ustawy o KAS w przypadku pisemnego zgłoszenia przez funkcjonariusza żądania zwolnienia ze służby, zwolnienie ze służby następuje po upływie 3 miesięcy w przypadku funkcjonariuszy służby stałej - od dnia doręczenia decyzji o zwolnieniu ze służby. Odnosząc powyższe do powoda można wskazać, iż powód wniosek o zwolnienie ze służby w związku z przejściem na emeryturę złożył 12 października 2022 r., a decyzję tę komunikował przełożonemu już 2-3 miesiące wcześniej, podczas gdy projekt ustawy o budżecie na rok 2023 wpłynął do Sejmu 30 września 2022 r. Ciężko zatem uznać, aby powód miał zostać ustawą o budżecie na rok 2023 zachęcony do pozostania w służbie, skoro nie tylko nie wiedział w momencie podejmowania decyzji o zwolnieniu ze służby w związku z przejściem na emeryturę o planach wprowadzenia mechanizmu z art. 41 ust. 2 ustawy o budżecie na rok 2023, ale w momencie otrzymania przez niego decyzji o zwolnieniu ze służby w dalszym ciągu przepis ten nie był uchwalony, co nastąpiło dopiero 1 grudnia 2022 r., podczas gdy powód przedmiotową decyzję o zwolnieniu ze służby otrzymał w dniu 9 listopada 2022 r.

Kolejno wskazać należy, że bezpieczeństwo prawne jednostki może pozostawać w kolizji z innymi wartościami, których realizacja wymaga wprowadzenia zmian do systemu prawnego. Przepisy epizodyczne są środkiem reakcji na takie zdarzenia, pod warunkiem, że reakcja taka jest adekwatna. Jednostka ma bowiem prawo oczekiwać, że regulacja prawna nie zostanie zmieniona na jej niekorzyść w sposób arbitralny. Prawodawca nie może jednak w sposób dowolny kształtować treści obowiązujących norm, traktując je jako instrument do osiągnięcia celów bieżącej polityki kadrowej, a tak było w przypadku osób, które zostały zwolnione ze służby w okresie 1 stycznia 2023 r. – 28 lutego 2023 r. Powód, zgodnie z zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa miał pełne prawo do podejmowania decyzji o swoim postępowaniu w zakresie złożenia wniosku o zwolnienie ze służby w związku z przejściem na emeryturę w oparciu o pełną znajomość przesłanek działania organów państwowych oraz konsekwencji prawnych, jakie jej działania mogą pociągnąć za sobą. Winien on mieć możliwość określenia zarówno konsekwencji poszczególnych zachowań i zdarzeń na gruncie obowiązującego w danym momencie stanu prawnego jak też oczekiwać,

że prawodawca nie zmieni ich w sposób arbitralny, co jednakże nastąpiło, zaś powodowi, który przed wprowadzeniem omawianej epizodycznej regulacji podjął decyzję o zwolnieniu ze służby uniemożliwiono odejście z niej na najbardziej korzystnych dla niego warunkach.

Prawidłowo też powód, który niemal całe dotychczasowe życie zawodowe służył Państwu podnosi, że został nierówno potraktowany. Nie sposób przy tym podzielić stanowiska strony pozwanej, zgodnie z którym w jej ocenie są dwie kategorie funkcjonariuszy – ci, którzy odeszli ze służby na początku 2023 r. oraz ci, którzy pozostali w służbie i ze względu na te okoliczności obie kategorie, w kontekście konstytucyjnej zasady równości wobec prawa, nie charakteryzują się w równym stopniu określonymi cechami, co uzasadnia traktowanie ich w różny sposób. W ocenie Sądu powyższy argument nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia. Skoro bowiem ustawodawca zdecydował się na modyfikację uposażeń funkcjonariuszy, którzy co prawda zdecydowali się na przejście na emeryturę, ale do tego momentu w styczniu i lutym 2023 r. pozostawali w służbie, to zdaniem Sądu analogiczne rozwiązania powinny dotyczyć wszystkich funkcjonariuszy, a więc również tych, którzy w służbie pozostali po marcu 2023 r., w przeciwnym bowiem wypadku dochodzi do dyskryminacji i naruszenia zasady równego traktowania podmiotów podobnych, którzy w ciągu dwóch pierwszych miesięcy roku 2023 świadczyli służbę w taki sam sposób, a nie wyrównano im uposażenia zgodnie z art. 41 ust. 3 ustawy o budżecie na rok 2023.

Tym samym, żądanie powoda podlegało uwzględnieniu co do zasady, Sąd odmówił bowiem zastosowania art. 41 ust. 2 ustawy o budżecie na rok 2023 z uwagi na jego niezgodność z Konstytucją RP i ustalił uposażenie powoda w oparciu art. 223 ustawy o KAS oraz art. 9 ust. 1 pkt 2) lit. 3 ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.

Jednocześnie, z uwagi na to, że konsekwencją wypłaty przez pozwanego uposażenia powodowi w zmniejszonej wysokości było również pomniejszenie odprawy emerytalnej, o której mowa w art. 250 ustawy o KAS, to także w tym wypadku powództwo podlegało co do zasady uwzględnieniu.

Mając na względzie powyższe, Sąd w **punkcie I. sentencji wyroku** zasądził od strony pozwanej S.P. (...) we W. na rzecz powoda P. J. kwotę 4.780,00 zł (cztery tysiące siedemset osiemdziesiąt złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 615,45 zł od dnia 27 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania uposażenia za miesiąc styczeń 2023 r.;
- 471,85 zł od dnia 25 lutego 2023 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania uposażenia za miesiąc luty 2023 r.;

- 3.692,70 zł od dnia 24 lutego 2023 r. do dnia zapłaty tytułem wyrównania odprawy emerytalnej.

O odsetkach ustawowych orzeczono w myśl art. 481 k.c. i mając na względzie faktycznie wypłacone przez stronę pozwaną zaniżone uposażenie w poszczególnych miesiącach, a także odprawę emerytalną. Jeśli chodzi o uposażenie, to zgodnie z Regulaminu Pracy obowiązującym u strony pozwanej przed zwolnieniem powoda ze służby wynagrodzenie/uposażenie za pracę wypłacane było pracownikowi co miesiąc z dołu, w dniu 26 każdego miesiąca, z wyjątkiem grudnia, w którym wynagrodzenie/uposażenie wypłacane jest w dniu 23-go. W przypadku, gdy dzień 26 lub 23 przypada w dniu wolnym od pracy, wynagrodzenie/uposażenie wypłacane było w poprzedzającym dniu roboczym. Natomiast odprawa emerytalna powinna być wypłacona w dniu ziszczenia się wszystkich przesłanek warunkujących jej przyznanie, czyli w ostatnim dniu służby powoda, a zatem 23 lutego 2023 r. Na marginesie, Sąd zwraca uwagę, iż zgodnie z art. 481 § 1 k.p.c. odsetki liczy się od dnia następnego po dniu wymagalności i nie jest to uzależnione ani od powstania szkody po stronie wierzyciela, ani od winy dłużnika. Zrozumiałe jest dla Sądu, iż strona pozwana nie miała wpływu na wprowadzenie przepisów ustaw okołobudżetowych, jednakże w świetle powołanego wyżej przepisu nie ma to żadnego znaczenia. Istotne jest to, iż pracodawca miał obowiązek wypłacić powodowi wynagrodzenie w prawidłowej wysokości w terminie określonym w Regulaminie pracy lub w ustawie w przypadku odprawy emerytalnej.

Jednocześnie, w **punkcie II. sentencji wyroku**, Sąd mając na względzie wyżej przytoczone regulacje w zakresie terminu wypłaty uposażenia u strony pozwanej, oddalił powództwo w zakresie roszczenia odsetkowego od kwoty 471,85 zł z tytułu wyrównania uposażenia za miesiąc luty 2023 r. dochodzonej od 24 lutego 2023 r. zamiast od 25 lutego 2023 r.

W **punkcie III. sentencji wyroku** z uwagi na fakt, iż powód na rozprawie w dniu 31 października 2025 r. wskazał, że modyfikuje swoje żądanie i domaga się zasądzenia na jego rzecz kwot zgodnych z wyliczeniami strony pozwanej, w pozostałym zakresie cofając pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, Sąd umorzył postępowanie w pozostałym zakresie wobec cofnięcia przez powoda pozwu w pozostałej części ze zrzeczeniem się roszczenia. Mając zaś na względzie, że powód zmodyfikował swoje roszczenie po zapoznaniu się z wyliczeniami przedstawionymi przez stronę pozwaną, które zostały sporządzone przez wyspecjalizowaną komórkę płacową, w ocenie Sądu, nie zaszły przesłanki wymienione w art. 203 § 4 k.p.c. ani w art. 469 k.p.c.

W punkcie IV. sentencji wyroku Sąd zasądził od strony pozwanej S.P. (...) we W. na rzecz powoda P. J. kwotę 308,00 zł (trzysta osiem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, tj. części uiszczonej przez powoda opłaty sądowej od pozwu, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego liczonymi od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty. Powyższe rozstrzygnięcie Sąd oparł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. i miał na względzie, iż powód wygrał proces w około 77%. O odsetkach od kosztów procesu orzeczono z urzędu na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

W punkcie V. sentencji wyroku Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu poniesionymi przez stronę pozwaną. Z uwagi na to, że powód przegrał proces w około 23%, co do zasady winien zwrócić stronie pozwanej poniesione w tym zakresie koszty procesu, na które składała się opłata za czynności radcy prawnego w stosunku do procentowej wygranej strony pozwanej w kwocie 414,00 zł (23% z kwoty 1.800,00 zł wynikającej z § 2 pkt 4 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Należy jednak zauważyć, że zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Analiza bogatego orzecznictwa sądowego, zwłaszcza Sądu Najwyższego w zakresie stosowania art. 102 k.p.c. pozwala wskazać na dość istotne różnice w kwalifikowaniu przez sąd konkretnych okoliczności danej sprawy jako wypadek szczególny, uzasadniający zastosowanie ww. przepisu, zwłaszcza na tle spraw cywilnych oraz postępowania odrębnego z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, przy czym poglądy wyrażone na tle spraw cywilnych w kontekście art. 102 k.p.c. są bardziej restrykcyjne, zaś w sprawach z zakresu prawa pracy znacznie zliberalizowane.

W orzecznictwie sądowym i piśmiennictwie prawniczym uTORowała sobie drogę wykładnia, zgodnie z którą do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek art. 102 k.p.c. należą nie tylko fakty związane z samym przebiegiem procesu. Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z

uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27.11.2013, I ACa 725/13, LEX nr 1409197).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy przede wszystkim zauważyć, iż miała ona charakter „wyliczeniowy”, zaś powód nie dysponował – w odróżnieniu od strony pozwanej – wyspecjalizowaną komórką płacową obliczającą wynagrodzenia i pierwotnych wyliczeń dokonał samodzielnie. Jednocześnie, powód po zapoznaniu się z hipotetycznymi wyliczeniami strony pozwanej odpowiednio zmodyfikował powództwo i cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia ponad kwoty wskazane przez pozwaną w jej hipotetycznych wyliczeniach. Natomiast oddalenie powództwa nastąpiło jedynie co do jednego dnia odsetkowego. Sąd stosując art. 102 k.p.c. uwzględnił również to, iż na gruncie niniejszej sprawy wytoczenie niniejszego powództwa było *de facto* jedyną możliwością skutecznego dochodzenia przez powoda jego roszczeń z uwagi na fakt, iż strona pozwana jako dysponent środków budżetowych nie była władna samodzielnie odmówić zastosowania art. 41 ust. 2 ustawy o budżecie na rok 2023 i ustalić uposażenie powoda i w konsekwencji odprawę emerytalną w oparciu o art. 223 ustawy o KAS oraz art. 9 ust. 1 pkt 2) lit. 3 ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.

Na marginesie zauważyć jedynie należy, iż Sąd nie nadał wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c., albowiem rygor ten nadawany jest przy zasądzeniu należności pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy w części nieprzekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika. Powód natomiast jako były funkcjonariusz (...) nie pozostawał w stosunku pracy i nie był pracownikiem.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w wyroku.

asesor sądowy Barbara Guzik-Szymura